

Mallkimi i priftëreshave të Ilirisë

Mira Meksi

Fragmente nga romani

Në Guvën e bardhë të poshtëdetit drita kish firuar krejt, kur Teuta e zhvoshki tërë dyllin e grykës së poçezës së helmit me të cilin të pesë faltaret kishin mallkuar zemrën e saj të dashuruar, dhe e rrëkëlleu me një frymë. Mërmëriti: “Qoftë çliruesi i shpirtit tim!” Priti që “mallkimi i faltareve” ta bënte shpejt punën e tij; priti që vështrimi i syve të saj të gurëzuar të mbërthehej në zbrazëtirë; priti që e tërë gjithësia të zhdukej njëherit, dhe bashkë me të edhe zemra e saj e copëtuar, tradhtia, dashuria dhe robëria; porse vazhdonte të dëgjohej frymëmarrja e rëndë e detit, çuçurima e përroit ujëraëmbël dhe djersitja e gurtë e guvës... Pak e nga pak dhe copëz pas copëze, për një kohë të gjatë, sikur të krijohesh nga asgjëja, e tërë jeta e saj, e qashtër, e detajizuar, e ndriçuar në çdo cep, kënd dhe qoshk të saj, iu shfaq para syve. Arriti, brenda një grimëkohe, të shihte dhe të zbulonte gjëra që as kish mundur t’i pikaste kohës së jetuar, dhe mendoi se kjo nuk mund të ishte kujtesa njerëzore, por kujtesa e hyjnishme e gjarprit në trupin e saj. Ajo me siguri ish fikur tashmë dhe nuk ishin sytë e saj që shihnin, por ato të gjarprit... “Të ketë shërbyer për këtë helmi i faltareve? Të mos ketë qenë vallë për të vdekur?...”, i çau kafkën një mendim i fundmë.

— Ç’është dashuria Eunika? — pyeti një djalë i ri poet nga Rodosi që e mbiquanin Alkest, për nder të poetit të famshëm. Disa nga vajzat kishin zënë të luanin muzikë me flaute; asgjë nuk pipëtinte veç muzikës së ëmbël. Të gjithë kishin mbajtur frymën dhe prisnin të dëgjonin se ç’do të thoshte poetesha.

Eunika e Mitilenës i la të prisnin gjatë; kishte veshur një tunikë të mrekullueshme ngjyrë floriri dhe ballin ia shtrëngonte një kurorë e hollë me gjethëza të arta. Mbi të binte drita e hënës, që e bënte të dukej si një krijesë ëndrrash; sytë ia kish ngulur flakës së një pishtari aty pranë, kur një flutur e madhe nate, që e tërhoqi drita, u shkrumbua prej saj në çast. Vazhdonte të dëgjohej vetëm muzika dhe hera-herë çuçurima e yjeve lart në qiell.

— Është dëshira e çmendur për të luajtur me zjarrin dhe për t’u djegur e bërë hi, — hapi gojën më në fund Eunika e Mitilenës, duke treguar me dorë shkrumbin e fluturës. — Është pasioni i marrë për t’u vithisur greminave, është tërbimi i gjakut

për të hyrë në gojë të ujkut dhe për të fjetur me gjarprin në gji... — vijoi ajo me emocion.

— Të jetë vallë dashuria nevoja e domosdoshme për të gjetur me çdo çmim atë që na mungon, gjysmën tonë? Nevoja që të bëhemi të plotë, nevoja për të mos jetuar gjysmakë? — u hodh e tha Melita, një vajzë pamjendrojtur nga ujdhesa, që luante në barbitos.

— Madje edhe duke u vetëflijuar? — pyeti për të mos marrë përgjigje Vakusi, një mik i afërt i Kleisit.

— E vërtetë është edhe kjo, — tha Eunika e Mitilenës, — është doktrinë, siç na mëson Platoni, por unë mendoj se, për mbi të gjitha, njeriu, si e vetmja qenie mbi dhé, që e di se do të vdesë, kërkon pavdekësinë me anë të dashurisë. Dhe kjo është e shkruar, me sa duket, në gjakun e tij.

— Sipas kësaj na del që njeriu kërkon të barabitet me hyjnitë, — tha Sara nga Galilea.

— Tamam kështu, — ia priti Eunika, — dashuria është nektari me të cilin ushqehen perënditë, por kur e pi njeriu, pi pathosin, dhe atëherë ai kthehet, për vete dhe për qenien e dashur, në një gjymëperëndi; pasojat janë shkatërruese: mendja e tij dehet, gjykimi errësohet, njëlloj si nga vera, nuk ka dritë në të, është zemra që mendon, e pas saj vrapon e tërë qenia e tij. Por kjo s'mund të zgjasë, dhe kur dehja mbaron, ka vetëm vuajtje, hidhërim dhe lëndim... — Eunika e Mitilenës ishte përlotur.